

Telefon štev. 3040

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

Listuhajavsakega l.
v mesecu Posavje
na številka 1 Din. —
Naročnina mesečno
1 Din. Rokopisi se ne
vračajo. Nefrankira-
na pisma se ne spre-
jemajo. — Uredni-
stvo in upravnstvo
v Ljubljani, št.
Peterska vojašnica.
Telefon štev. 3040

Redni letni občni zbor

Oblastnega odbora udruženja vojnih invalidov za dravsko banovino

se vrši

v nedeljo 19. aprila 1931 v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in konstituiranje.
2. Poročilo uprave.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Glasovanje o absolutoriju.
5. Volitev Oblastnega odbora.
6. Volitev delegatov za Središnji odbor in kongres.
7. Referat odsekov in sklepi.
8. Slučajnosti.

Krajni odbori naj pošljejo svoje pismene predloge, poleg tega po čl. 26 pravil obveste, ako bodo njihovi delegati prisostvovali.

Upravičeni glasovati in debatirati so samo izvoljeni delegati ali njih izvoljeni namestniki. Imeti morajo pooblastila svojih odborov vpisana in opremljena s številkami in žigi. Glede event. vozne olajšave in delegatskih stroškov objavimo v prihodnji številki. Tudi poročilo Oblastnega odbora bo v prihodnji številki, ki izide že pred Veliko nočjo.

Kraj in čas občnega zbora in ankete tudi še objavimo.

Oblastni odbor.

Naša posredovanja v Beogradu

Razmere, ki jih občutimo v vseh zadevah našega vprašanja, so napotile našo delegacijo v Beograd, da obrazloži stanje in izposluje izboljšanje ali pospešitev različnih vprašanj.

Delegacija je posetila komisarija pri Središnjem odboru, g. Radosavljeviča, kateremu je pojasnila namen prihoda in z njim konfirirala podrobno o vseh perečih zadevah, o katerih je imela sestavljen tudi naš pismeni elaborat.

Kar se tiče občege invalidskega vprašanja, se g. komisar iz lastne inicijative stalno zanima za dosego izboljšanja, pred vsem pa za popravilo invalidskega zakona, glede katerega ima najboljše nade, da se bo še marsikaj spremenilo.

Skupno z g. komisarjem je bila delegacija pri ministru socialne politike in narodnega zdravja, g. Nikoli Preki. V tridnevnem pogovoru so razlagali različne naše težkoče.

Ker so zadnje dni zopet zmanjšali Protezne delavnice v Ljubljani, je bila skrb delegacije, da se to popravi. Odpuščenih je 5 delavcev, ostalim pa znižane mezde. Ker že vedno tarnamo o dolgem čakanju na ortopedične pripomočke, bo redukcija gotovo poslabšala agilnost delavnice in tudi v blagovnih potrebah gotovo ne bo zadosti sredstev. Pri vsem tem bodo trpeli najprej protežariji, pa tudi na socialno stališče odpuščenih invalidov-delavcev je treba gledati. Ker je delavnica menda banovinska, se bo morala zadeva urediti nadalje v Ljubljani.

Za tem pa so opozarjali g. ministra na rešitve naših aktov pri invalidskem sodišču. Da bi se sodišče povečalo je nemogoče, toda imamo izglede, da se bo delo lahko v marsičem pospešilo. Poskušali so tudi uveljaviti glede sodstva našo zadnjo spomenico, ki je bila objavljena v zadnjem »Vojnem Invalidu«. To pa je direktno pri ministrstvu nemogoče, pač pa pri višjem invalidskem sodišču, oziroma invalidskem prvoinstančnem sodišču. Glede spomenice smo dobili rešitev, približno sledeče vsebine: »Ministrstvo po zakonu ni poobla-

ščeno, da daje navodila invalidskim sodiščem, kako naj tolmačijo zakon.

Osebe, ki mislijo, da rešitve invalidskega sodišča niso po zakonu utemeljene, lahko proti njim vložijo prizive, katere bo rešilo višje invalidsko sodišče.

Poleg tega pa ima itak vsaka stranaka še pravico do ponovnega sojenja, čeprav je zadeva že v obeh instancah rešena. Stopili bomo torej v nadaljni stik glede reševanja naših zadev z invalidskimi sodišči.

Delegati so nadalje opozorili na potrebo zdravljenja invalidov na Golniku. Že dalje časa se bori več invalidov za sprejem; eden takih je celo pred kratkim umrl. Dobili so zagotovilo, da se bo zadeva uredila in so zato votirani zneski. In res smo zvedeli, da so že izvršeni nekateri vpoklici k zdravljenju.

Ker smo hoteli podpreti željo naših hiralcev iz Moslavine, pa tudi mnoge prošnje posameznikov, posebno glede sirot in otrok za učenje, so delegati sprožili tudi vprašanje zopetne vpostavitve naših ukinjenih invalidskih domov, ali vsaj delne priključitve tozadevnih oddelkov v novih zavodih. V ljubljanskem invalidskem domu je sedaj banovinski vajeniški dom za najsiriomašnejše sirote, a ne samo invalidske. Tozadevnih specijelno invalidskih zakonov ne bomo dosegli, ker je učenje invalidov, ki ga predvideva invalidski zakon popolnoma ukinjen in se v bodoče ne bo tozadevno nobenega več podpiralo ali vzdrževalo, ker so imeli vsi priliko za to zadnjih 12 let, da so se lahko izučili in izobrazili.

Eventuelno sprejemanje otrok v vajeniški dom pa zavisi popolnoma od prošenj na bansko upravo in nima z invalidskim vprašanjem nobene zveze,

pač pa je to vprašanje zaščite dece. — Jasno je, da invalidski zakon daje tudi pri tem neko prvenstvo, ker imajo sirote padlih prvenstvo za vse državne in samoupravne zavode.

Nadaljne intervencije so se tikale podpor, posojil, odkupnin. Mnogo je neuslišanih prošenj. Delegati so opozarjali na potrebe, ki pa seveda tudi drugod niso majhne. Vsekako pa naj bi naše intervencije zalegle, da bi bilo v bodoče več prošenj uslišanih. Med našimi člani je veliko povpraševanj po odkupninah. Ne moremo poprej ničesar doseči, dokler ne bodo invalidska sodišča rešila posameznih predmetov po novem zakonu. Logično, da ako še ni odločeno, ako bo prosilec odkupnine po novem še priznani, in koliko mu bo odmerjeno, toliko časa ne more dobiti za dotično odkupa.

Ker pa naši člani vedno povprašujejo, pojasnjujemo ob tej priliki, da ima prošnja za odkupnino še-le takrat pomen, kadar ima prosilec v roki pravomočno priznanje po novem invalidskem zakonu. To pa ni dotično potrjeno, ki ga je dobil od domačega okrajnega sodišča, da se mu pokojnina podaljšuje, pač pa mora vsak dobiti najprvo rešenje invalidskega sodišča iz Ljubljane in potem še drugo od višjega invalidskega sodišča v Beogradu, ker pod končno potrditev višjega invalidskega sodišča spadajo vsi sklepi, bodisi da priznavajo ali odbijajo.

Delegati so pri tej priliki predložili g. ministru ves naš položaj, da se bo gotovo jemal v obzir v nekaterih stvareh, kjer je treba nujne ureditve, pa bo v bodoče naš Oblastni odbor stavil nadaljne intervencije s pomočjo in s sporazumom komisarija g. Radosavljeviča.

Beseda o protezni delavnici

Državljeni Jugoslavije, vojni invalidi iz svetovne vojne trpe še sedaj, ko je že 12 let mir, od grozot svetovne vojne. Tuberkuloza, revmatizem in druge bolezni so jim vzele moč življenja. Oči, s katerimi so videli solnce, pomlad, življenje, so mrtve in večna tema jih obdaja.

Roke, noge mnogih in mnogih so ostale na bojišču, a sami so morali vzeti berglje, proteze, da vsaj za silo nadomestijo manjkajoči ud, da vsaj lahko stopijo med ljudi, ki gledajo na človeka ne po njegovi zaslugi — in zasluge vojnih invalidov so velike — nego po obleki in ravni, celih udih.

Bridka je ta konstatacija, a žal, resnična je.

Udruženje vojnih invalidov je takoj od svojega obstoja delalo z vso silo, da se morajo protezne delavnice upostaviti, moderno opremiti in vojnimi invalidom nuditi najbolj dovršene proteze.

V Ljubljani imamo za Slovenijo protezno delavnico. V tej delavnici je zaposlenih danes 19 delavcev, vsi so vojni invalidi razen delovodje in 3 drugih delavcev, ne vojnih invalidov. Bilo jih je prej zaposlenih 24.

Zgodilo pa se je, da so te dni reducirali 5 delavcev vojnih invalidov in poleg tega vsem, razen delovodji, še plače. In te redukcije plač so za 90, 80, 60, 50, 40 in 30%. Da je to znižanje plač silno udarilo delavce vojne invalide, ni treba še posebej poudarjati.

In zakaj to?

Če bi se hotelo točno, pravilno odgovoriti, bi sploh ne bilo odgovora. — Kajti znižavati že itak mizerne mezde, reducirati invalide, ko je dela preveč, se ne pravi štediti, nego delati še večje izdatke.

Za 2 meseca je v čevljarni zaostanek. V drugih oddelkih pa še celo za več mesecev. Vojni invalidi morajo ča-

kati na proteze, na čevlje. Proteze mora invalid dobiti vsako leto nove. A sedaj jih ne dobi, ker jih ni mogoče izvršiti; toliko zaostanka je.

Ali bi tu ne bilo upravičeno na mestu, da se delavnica celo poveča, razširi, da se zaposli še več vojnih invalidov? Kakšno eksistenco pa ima vojni invalid? Da mu je svetovno klanje vzele mladost in moško moč, da ga je napravilo pohabljenec, ga zato ne mara sprejeti noben obrtnik v delo, zaposliti nobena tovarna. Premalo dobička bi tak vojni invalid dal tovarnarju ali obrtniku. In to je vendar najvažnejše. Tisto žrtvovanje na bojiščih, kaj koga briga, posebno pa še danes po toliko letih. — Kaj mar družbi, kapitalistični družbi, če od gladi umira kak vojni invalid. Kaj ji mar, če so njegovi otročki vsled gladovanja in tuberkuloznosti in zapisani smrti že sedaj, v otroški dobi. Kaj mu jih je bilo treba. Glasno seveda ne zinejo teh besed, a mislijo si tako. Dokaz, ker se ga reducira, ker se mu zmanjšujejo mezde.

Pravijo, da so čevlji za proteze dragi, da se dobe v tovarni čevlje ceneje.

Res je. V tovarni čevljev se dobe precej ceneje, ker tovarna je konkurenčno podjetje in — njeno delo je zato slabše. Še enkrat prej bodo tovarniški čevlji nerabni, kakor sedaj čevlji, ki se izgotavljajo v protezni delavnici.

In zato se bodo morali dajati invalidu pogostejše. To bo stalo zopet še enkrat več. Ali pa morda ne nameravajo dajati invalidom proteznih čevljev? Ali morda hočejo, da bodo hodili bos? Še več. Morda se hoče, da bodo invalidi vzeli v roke berglje, vrezane kje v gozdu?

Udruženje vojnih invalidov, Oblastni odbor je te dni interveniral v Beogradu pri ministrstvu za socialno politiko. Interveniral je tudi pri komisariju

Središnjega odbora, tov. Radosavljeviču. Te dni, ko boste čitali to številko »Vojnega Invalida«, bo tov. Radosavljevič v Ljubljani, kjer bo na banski upravi obrazložil, da naj banska uprava skrbi za protezno delavnico v Ljubljani, ker je ona pod bansko upravo.

In mi tudi zahtevamo, da se mora protezna delavnica ohraniti delosposobna, da se ji mora posvetiti največja pažnja. Kajti protezna delavnica je za vojne invalide neobhodna ustanova in njihova ustanova. Druge države posvečajo proteznim delavnicam največjo pažnjo. Delajo se proteze v vedno dovršenejših oblikah, lažje in priročne. Vsak najnovejši izum se uporablja v proteznih delavnicah. Zakaj bi morala pa baš Jugoslavija biti zadnja in skrbeti za nekakšno štednjo, za redukcije? Mar smo vojni invalidi v Jugoslaviji manj vredna bitja od vojnih invalidov v drugih državah?

Ne! — Preostanki svetovnega klanja smo... zidarji naše Jugoslavije smo!

Zato: Protezna delavnica se mora modernizirati, delavci — vojni invalidi se ne smejo reducirati, že itak skromne mezde se ne smejo reducirati!

Kako se moramo boriti

(iz Celja.)

Kakor je današnje stanje vojnih invalidov žalostno, so se po dveletni strplivosti začeli posamezni odbori vendar oglašati in navajati posamezne slučaje, kakšne krivice se gode našim tovarišem ter jih poudarjati v našem glasilu ali navajati v spomenicah.

To je bila že skrajna potreba, ker na kompetentnih mestih so mogoče mislili, kako da so zadovoljne vojne žrtve, ker nihče ne potoži.

Razočaranje reduciranih tovarišev, ki so bili do sedaj leta in leta na podlagi zakonov priznani za stalne invalide, je nepopisno. Nikakor ne morejo razumeti, da se jih ne prevede po novem invalidskem zakonu, ker niso ničesar zagrešili proti zakonu, ki so jih priznavali.

Vendar pa nimamo v borbi za naše pravice druge podlage kot zakone. Na njihovi podlagi se moramo boriti za naše pravice, dokler jih ne dosežemo.

Eden najmočnejših temeljev naše borbe je § 5 obč. drž. zakonika, ki se glasi:

»Zakoni ne veljajo za nazaj, ne za dejanja, storjena, preden je stopil kak zakon v veljavo in ne naprej pridobljene pravice.«

Na tej podlagi mora vsak reducirani tovariš sledeče postopati:

Ko dobi rešenje invalidskega suda, se mora v roku 15 dni pritožiti na Višji invalidski sud potom invalidskega suda ter navesti paragrafe zakona, po katerih mu pripada invalidnina ter prositi, da se prvoinstančno rešenje ukinе kot po zakonu neosnovano.

Ako Višji sud pritožbi ne ugodí, ima vsak še 6 mesecev, od kar mu je bilo vročeno rešenje Višjega invalidskega suda iz Beograda, pravico zahtevati ponovno sojenje. Predložiti mora nove dokaze kot: izjave prič pred občinskim uradom in slično. Če se mu tudi pri ponovnem sojenju odbije, ima zopet 15 dni za pritožbo na Višji invalidski sud, še-le ako s tem ničesar ne opravi, potem so zakonite možnosti izčrpane. V tem slučaju pa naj zaprosi Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja, ker ono ima pravico uradno odrediti ponovno sojenje v smislu § 75 inv. zakona.

V tej prošnji naj se sklicuje, da on invalidnine, ki mu je bila na podlagi zakona in izvršnega rešenja že priznana,

v smislu prej omenjenega § 5 občega drž. zakonika ne sme zgubiti, ker se proti dotičnemu zakonu, s katerim mu je bila invalidnina priznana, ni pregrešil, vsled tega je dolžna njemu država invalidnino izplačevati po starem zakonu, če ga ne prevede na prejemke po novem invalidskem zakonu.

Če se bo pojavilo veliko takih slučajev, bomo prepričani, da bo ministrstvo socialne politike in nar. zdravja potrebno ukrenilo in krivice preprečilo.

Navajamo zopet par tipičnih slučajev tovarišev, katerim je od invalidskega suda invalidnina odbita in nam ni treba navajati komentarja:

1. I. I. iz Radeč, 100% invalid z dodatkom in sicer stalni, je bil leta 1925 kaznovan na 5 dni zaporu radi konkurza. Za to kazen mu je invalidnina ustavljena.

2. Stalni vojni invalid N. N. iz Šibenika 21 je bil v bojih z Rusi tako prete-

pen, da je dobil trikratno kilo. Odbit je bil iz razloga, ker je kila samo bolezen.

3. M. F. je vsled trpinčenja kot vojni ujetnik v Italiji zbolel tako, da mu je teklo iz celega telesa in mu je noga postala za 3 cm krajša. Odbit je bil iz razloga, ker je to samo bolezen.

4. A. F. iz okolice Vojnika se smatra za zadržnika, ker njegov brat kot naslednik očetovega premoženja plačuje 142 Din letnih davkov. Ta tovariš je od leta 1914 ni bil pri očetu, ker je izvrševal čevljarstvo obrt. Od leta 1922 stanuje sploh v drugi vasi, po očetu pa mu je brat izplačal 240 Din dedščine, torej nima nobene obveznosti več napram njemu. Invalid ne plačuje nobenega davka, pa tudi zemljiška knjiga je potrdila, da on na očetovem posestvu nikdar ni imel solastninske pravice, ob času, ko je bil on onespособen, pa je njegov oče plačeval okoli 11 Din neposrednega davka. — A vendar je bil odbit.

Naša socialna slika

Vsak invalid je zagotovo pričakoval, da bo po 12. ali 15. letih imel mir in mu ne bo treba hoditi po uradih radi invaliditete. Drugi sloji (uradniki, upokojenici, železničarji itd.) dobivajo tudi nove zakone, a imajo radi tega mir. Ubogi invalid pa mora hoditi k sodnji k zaslišanju, k zdravniku, potem še k pregledni komisiji itd., itd. Prav vsakemu se naredi kaka težava; temu je vzel zakon radi davčne odmere invalidnino, onega reducirala, ta nima zadostnih dokazov, da je bil vojak, oni, da je v vojni poškodovan itd. Skratka: vsak ima neko smolo. Takega kaosa kakor sedaj, še nismo imeli. To je lahko razumljivo. Iz časopisov je znano, da je efekt novega invalidskega zakona v proračunskem letu 1930-31 prihranil 24 milijonov Din. Jasno je, da bo pri tem invalidska masa trpela. Niti popolni slepci, ki itak nimajo nič od življenja, niso bili deležni nikake invalidnine, ako so plačevali 120 Din davka na leto. Toda to se je vendar dodatno popravilo. Ali je to prav, da se je na eni strani malenkostno in neznatno povišalo, n. pr. 80 odstotnemu invalidu, za borih 20 Din, na drugi strani pa vsled davčnega cenzusa vzelo desetim vsakemu po 100 Din? Poudariti pa je treba, da 120 Din letno plača vsak hostar. Odpadli so tudi vojaški in civilni invalidi. Vojni invalid je dobil v Avstriji, ko je

bil odpuščen, potrdilo (Bescheinigung), kjer je bilo zapisano, kedaj je bil poklican k vojakom, kedaj odpuščen in s kolikimi odstotki. Ako je pisano, da je bil sprejet v vojaško službo recimo aprila 1915, a odpuščen junija 1916 z 80 ali 90 odstotki, je menda to zadosten dokaz, da je bil vojak in kot tak poškodovan med vojno. Ako bi bil že prej brez noge, roke, oči itd., ga ne bi mogli kot vojaka rabiti, pa tudi ne kot civilista za delo? K vojakom ga sploh ne bi potrdili. Vsak, ki je pri superarbitraciji dobil procenete, je bil invalid in potem dobival iz Dunaja invalidnino. Čemu zakon še zahteva dokaze in čemu potem še invalidsko divizijsko sodišče poizveduje po Dunaju? Ako je civilni invalid, je itak razvidno iz potrdila, ker potem nima pisane šarže (čina) in polka.

Zanimivo bi bilo, ko bi se izdala statistika za Slovenijo za vse tiste invalide, ako so bili pred vojno pohabljeni, a so se potem vlihotapili kot vojni ali civilni invalidi in dobivali pokojnino? Ker pa vemo, da jih ni, je škoda na času! Preteklo bo še več let, ko bodo vse prevedbe gotove. V interesu države bi bilo, da bi se izdal nov invalidski zakon najbolj pravično pa, da bi invalidom še dodal 24 milijonov. Kakor hitro pa se jim jemlje, so pač udarjeni.

Invalid N. N. iz Št. Jurja.

Vprašanja in odgovori.

Krajevni odbor v Ptujju vpraša, kako naj se poslužijo osebe, navedene v § 6, odst. I, toč. 3 in 4, če so 30 ali več odstotni invalidi, ako ne dobe železniške legitimacije. S čim naj dokažejo, da so odkupljeni. Dalje vprašamo, kakšen dokument mora odkupljena oseba predložiti drž. protezni delavnici, da bo dobila protezo ali druge ortopedične pripomočke, ali da bo dobila železniško legitimacijo?

Odgovor:

Osebe, ki dobe odkupnino, izgube vse druge pravice razen zdravljenja in ortopediranja. Brezplačne ali polovične vožnje tudi več nimajo, dasiravno je v zvezi z zdravljenjem in ortopediranjem brezplačna vožnja potrebna. To pravico je invalidski zakon gotovo prezrl.

Protezni delavnici se je treba izkazati z dekretom o odkupu, če pa tega več nimajo, dobe lahko od Finančne direkcije v Ljubljani potrdilo, da so odkupljeni. Za železniške legitimacije pa jim ni treba predlagati ničesar, ker jih ne dobe.

Krajevni odbor iz Sevnice vpraša:

Kaj je storiti invalidu, ki v smislu § 73 inv. zakona ni vložil tekom 6 mesecev po izdaji rešenja inv. sodišča prošnje za ponovno sojenje, ker se mu je pa med tem časom spremenilo njegovo davčno stanje. Davčno stanje se je predrugačilo že po preteku 6 mesecev, prej pa mu je bila samo radi davka invalidnina ustavljena.

Odgovor:

Šestmesečni rok za ponovno sojenje velja še-le od tedaj, ko postane pravomočno rešenje Višjega invalidskega suda iz Beograda. Mogoče, da dotični tega niti dobil še ni?

Logično je, da bi morala premoženjska sprememba vplivati na siromašnost, ali invalidsko sodišče se bo postavilo

gotovo na stališče po § 98 inv. zakona, da se računa oni davek za časa onespособnosti.

Ako pa je rok potekel, naj zaprosi Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu, ker sme isto uradno vedno zahtevati revizijo po § 75 inv. zakona.

Vojna vdova iz Zagorja:

Čitala sem v listih in kakor so pripovedovali, da se bo invalidom in vojnim vdovam njih bedni položaj izboljšal. — Pred dnevi pa sem prejela rešenje, s katerim se mi prizna kot vojni vdovi po na fronti padlemu možu 40% invalidno rento, kar znaša letno 1056 Din ali mesečno 88 Din, dočim sem prejemale do sedaj 1260 Din letno ali 105 Din mesečno. Sedaj prejemam torej 17 Din mesečno manj. Ne posedujem nikakega premoženja, ne plačujem nikakih dohodkov in nimam sedaj nikakega zaslužka. Kaj naj napravim z 88 Din, ki jih prejemam? Ni za hrano, ni za stanovanje, kje je obleka, perilo, obutev itd. Dokler sem imela moža, sem imela pri njem vse, sedaj pa naj mi 88 Din mesečnih prejemkov nadomesti moža?

Prosim torej nasveta, kakšne korake in kje naj jih podvzamem, da se mi moj obupen položaj izboljša ali s preskrbo kakšnega zaslužka ali s podporo, ki sem je nujno potrebna?

Odgovor:

Proti temu, kar je odmeril novi invalidski zakon, ni nobene možnosti popravka. Res so nekatere skupine celo na slabšem, tako na primer 50% invalidi, ki zgube dodatke.

Čitajte »Vojnega invalida« pazno, da boste informirani v vseh Vaših zadevah. — Stavite vprašanja, da Vam bo odgovarjal!

Naše gibanje

Krajevni odbor v Ptujju naznanja vsem svojim članom in članicam, da se bo pisarna preselila s 1. aprilom t. l. v drug lokal in sicer iz Prešernove ul. 10 v Prešernovo ulico 26. Ostanje torej v isti ulici, samo za par hiš naprej, nasproti gimnaziji, proti kazenskemu sodišču. — Uradni dnevi bodo kakor do sedaj vsako sredo, petek in nedeljo od 9. do 11. ure. Natančnejše pojasnilo bo nabito na vratih pisarne. — Istočasno pozivamo vse člane in članice, da pridejo čimprej poravnati članarino in naročnino za list »Vojni Invalid« za nazaj in za naprej, da ne bo tukajšnji Krajevni odbor trpel škode. Prosim vse cenj. zavode in posameznike, ki so prejeli v februarjski številki »Vojnega invalida« čke, da blagovolijo naročnino za list, ki znaša letno le 12 Din, nakazati ali pa list vrniti.

Menjalnica na žel. postaji Subotica je razpisana. Zakup se bo oddajal 4. aprila t. l. za dobo treh let. Pismene zapečate ne ponudbe se vlagajo do tega dne na Direkcijo drž. železnice v Subotici in morajo biti kolekovane s 100 Din. Na kuvertu je napisati: »Ponuda za gradjenje i zakup menjačnice na stanici Subotica k br. 3737/1931 od ponudnika N. N.« Lokal bo treba postaviti na lastne stroške, za kar je proračun 6462 Din. Poleg ponudbe je treba priložiti vse potrebne osebne dokumente.

Beltinci. Pri nas se občni zbor, sklican na 22. februarja t. l. ni vršil, ker je bilo preslabo vreme in članstvo ni moglo priti. Zato pa se je občni zbor preložil na 22. marca t. l. na istem mestu, v Odrancih, in ob isti uri. Člani naj se polnoštevilno udeležijo.

Opomin za poravnano članarino. — Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru opozarja vse člane zamudnike, ki so dobili pismene opomine za poravnano članarino za leto 1930, da isto po priloženih položnicah čimprej nakažejo, ker nevestno bi bilo, kakor smo že opazili, da marsikateri organizacija nekako prezirajo. Toliko zavednosti in poštenja, ako že nočejo biti več člani, morajo imeti, da bi vsaj list »Vojni Invalid« vrnili s pripombo (ker nisem član, ni treba pošiljati lista). List stane mnogo denarja. Poudarjati moramo z ugotovitvijo, da so ravno ti zamudniki vsi oni, kateri so imeli od organizacije največ koristi ali zaslonbe in vsi ti lahko letno pogrešajo borih 24 Din. S tem pokazajo, kako spoustujejo tovariško lojalnost in solidarnost. Upamo, da smo vsem zamudnikom tukaj dovolj jasno povedali s prepričanjem, da bo ta javni opomin našel dovolj odmeva pri vseh, ki še dolgujejo na ostali članarini za leto 1929/30, ker v nasprotnem slučaju smo primorani, da vse neredne s 1. aprilom izbrišemo iz našega staleža ter se na morebitne poznejše prošnje, intervencije v enem ali drugem primeru ne bo več oziralo.

Krajevni odbor v Mariboru poziva vse one člane, ki so poravnali članarino po položnicah ali po pošti in ki posedujejo članske knjižice, nimajo pa v knjižicah za plačano članarino prilepljenih članskih markic, zlasti člani iz dežele in okolice, da o priložnih opravkih v mestu prinesejo knjižice seboj, obenem pa tudi, da še plačajo v naprej članarino za leto 1931. Nadalje pozivamo vse člane-invalidke, kateri so predložili železniške legitimacije v svrhu prolongiranja za leto 1931, da iste čimprej dvignejo v invalid. pisarni med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo in soboto od 9. do 11. ure, Rotovski trg 1.

Krajevni odbor UVI Ptuj. Da nam bo mogoče naročnino za list, v smislu tozadevnega opomina v decemberski številki, poslati upravi »Vojnega invalida« in, da ne bo upravnik lista ponovno pisal, da slabo vršimo svojo dolžnost, pozivamo vse člane in članice, da pridejo čimprej poravnati članarino in naročnino. Kdor pa nima časa priti, ali pa radi oddaljenosti ne more, naj zahteva položnico, s katero lahko pošlje po najbližji pošti. Ako člani in članice žele, da bo organizacija za njih delala, potem morajo tudi oni izpolniti svoje dolžnosti napram stanovski organizaciji. — Dalje pozivamo vse one invalide, kateri so oddali železniške legitimacije pred 26. januarjem t. l., da pridejo takoj po nje. Najbolj prikladen dan za to je nedelja. One invalide pa, ki nimajo za to leto še

podaljšanih legitimacij, naj jih takoj prinesejo, ne pa še-le takrat, kadar bi jo kdo že nujno rabil. —

Tov. Jazbec in Bedrač Katarina naj prideta po svoje podpore!

Končno opozarjamo vse invalide, kateri imajo železniške legitimacije, da pazijo na nje, kakor na denar, kajti, kdor izgubi dobljeno legitimacijo in hoče imeti novo, mora plačati predhodno 100 Din za razveljavljenje, potem pa ponovno novo sliko in 10 Din za legitimacijo in še za poštnino po slučaju uradovanja. To pa vsled tega, ker se mora take stvari pošiljati priporočeno, za kar pa K. O. nima sredstev. Toliko na znanje in rvanje. — Odbor.

Ptuj. Kdor želi sebi ali svojim sorodnikom, posebno mož ženi, žena možu, oboja pa svojim otrokom dobro, naj se da sam ali svoje sorodnike zavarovati pri »Ljudski samopomoči«. Sprejema in daje tozadevna pojasnila tov. Senčar Josip, tajnik KOUVI, Ptuj.

Krajevni odbor Ptuj. Tukajšnji K. O. je prejel na temelju dopisa g. komisarja pri Središnjem odboru URI v Beogradu br. 4024 od 24. decembra 1930, 5 garnitur vojaških oblek, t. j. 5 komadov plašev, 5 kom. hlač in 5 kom. bluz. Od teh 5 garnitur so prejeli po eno garnituro Zemliak Anton iz Vreje 46, Habjanič Ivan iz Podlehnik 14, Bratuša Jakob iz Slomi 31, Cafuta Mihael iz Gorce 75. Zadnje garnituro se je moralo deliti tako, da je dobil Štumberger Josip iz Gradišča 181 samo plašč, Fuks Franc iz Janežovskega vrha 7 pa bluzo in hlače.

Dalje je prejel tuk. odbor na posredovanje g. komisarja pri Sred. odboru URI v Beogradu od ministrstva socialne politike in narodnega zdravja preko Oblastnega odbora UVI v Ljubljani 1200 Din v svrhu razdelitve med najrevnejše člane in članice. Od te podpore so prejeli: Preac Ana, Ptuj, p. Ptuj, Jazbec Franc, Podložje 6, p. Ptuj, Jazbec Franc, Tivolci 44, p. Moškanjci, Štruel Franc, Sv. Vid pri Ptuj, p. tam in Štumberger Josip iz Gradišča 181, p. Sv. Barbara v Halozah po 120 Din. — Vrbnjak Janez, Pobrežje 47, Gabrovac Janez, Gradišče 93, Bedrač Katarina, Zg. Hajdin 1, Bedrač Helena, Popovci 12, Kranjc Franc, Gradišak 14 in Toplak Franc iz Sp. Hajdina 70, po 100 Din.

Da je bila ta podpora razdeljena res med najrevnejše vojne žrtve jamči za to tričlanska komisija in sicer: 1. kot predsednik komisije g. Železnik J. Simon, rez. peš. poručnik in sodni uradnik v Ptuj, 2. član Dušan J. Šestan, dobrotvoljac-redov in učitelj v Ptuj in 3. član komisije Senčar Josip, gimnazijski sluga v Ptuj.

Pismo iz Francije. Nek naš tovariš in zvest član ptujske organizacije piše našemu uredniku iz Francije. Pismo je datirano 10. februarja t. l. v Richwiller in pravi: Prejmite pozdrave od bivšega invalida Ptuiskega udruženja. Prepotoval sem Avstrijo, Nemčijo in Francijo, da sem proučil invalidsko vprašanje in socialne naredbe. Na žalost sem ugotovil, kako imamo doma slabo. V Alzaciji-Loreni so bili poprej moški v nemški armadi, pa danes od pravic francoskih invalidov niso prav nič ločeni. So pa tudi močno organizirani. Invalidi v Franciji dobe penzijo od 5% nesposobnosti naprej. Moj prijatelj, nek gostilničar, ima 80% in dobi na tri mesece čez 2000 frankov, 40% invalid brez dece pa dobi na tri mesece 860 frankov. Če ima ženo in deco, pa seveda tudi doklade. Pri službah je vojni ali civilni invalid prvi. Pošte imajo večidel invalidi, občinski tajniki, pisarji, trafikanti, gostilničarji, so po večini invalidi. Pa tudi vratarji po tovarnah in pisarnah ter nočni čuvaji so sami invalidi. Zato se borite, da boste dosegli isto kot imajo tovariši v Franciji. Societes Union Invalides de Alsace et Lorraine Strasbourg ima 260.000 članov. (Tam so menda tudi vsi borci; op. ured.)

Krajevni odbor v Radovljici. Ker smo stopili zopet v novo leto, radi tega je dolžnost vsakega člana (članice) poravnati članarino in naročnino »Vojnega Invalida« za leto 1931. Pripomnimo, da čim več imamo naročnikov, tem več dobimo podpornega fonda; ravno tako božične in velikonočne podpore. — V l. 1930 je prejelo list 68 članov, naročnino je plačalo le 33 članov. Opozorjamo vse tiste, ki dolgujejo naročni-

no še za l. 1930, da jo takoj poravnajo, ker to je njih dolžnost, posebno zato, ker lista niso odpovedali. Naročnine za l. 1930 dolgujemo približno 252 Din. Kje naj vzamemo denar za kritje tega zneska? Vsak član (članica), ki se čuti v tem oziru prizadetega, naj poravnajo dolžni znesek 12 Din. To je vsakemu možno poravnati v trafiki pri tov. Jakliču v Radovljici, ob nedeljah popoldne pa pri tov. Požarju v grajščini, l. nadstropje. Vsak naj izjavi, če bo list še nadalje prejemal, seveda pa tudi plačal. — V letu 1929 niso člani poravnali zadostne naročnine, zato smo morali plačati dolžno vsoto 418 Din iz našega lastnega fonda. Če bo to vedno vsako leto, bo naša blagajna kmalu prazna. Razume se, da to le po krivdi zanikrnih članov. — Tajnik in blagajnik tov. Požar poroča članstvu, da bo vsako nedeljo popoldne od 3. do 5. ure sprejemal stranke v grajščini l. nadstropje, poleg uradnih prostorov sreskega načelstva. Spremembo bo objavil v »Vojnem Invalidu«.

Krajevni odbor v Trbovljah naproša vse člane, da nemudoma poročajo tov. tajniku Kokalju, koliko so oddali tov. Černetu članarine v letu 1929 do 1930 in mogoče pozneje? On je pobiral denar, stvar pa še ni obračunana. Člani naj to poročajo pisмено ali osebno tov. tajniku in sicer čim prej da se stvar že enkrat uredi in da se napravi s tovarštem Černetom obračun.

Pozivljamo tudi one člane, kateri imajo članske knjižice pri tajniku in legitimacije za polovično vožnjo, da jih čim prej dvignejo.

Krajevni odbor UVI v Celju bo priredil svojo letno javno tombolo, letos dne 3. maja, v slučaju neugodnega vremena pa 10. ali 14. maja. — Vsa društva v Celju se naproša, da puste gornji dan prost za vojne žrtve.

Krajevni odbor v Slovenjgradcu sklicuje za dan 29. marca 1931 ob 9. uri v prostorih tov. Debelaka (prej Steinhauer) svoj redni letni občni zbor, na katerega se vabijo vsi člani kakor tudi reduciranci, kateri hočejo še nadalje ostati člani krajevnega odbora. Posebno pa apelira krajevni odbor, da se tega občnega zbora polnoštevilno vsi udeležijo ter plačajo članarino za naprej in oni, ki dolgujejo tudi za nazaj. Dosedaj sprejemajo še vsi naš list, a ga bo krajevni odbor ustavil vsem onim, ki bi ga do tega roka ali pa na dan občnega zbora ne plačali. Zajedno se članstvu naznanja, da krajevni odbor ne bo storil za člana, kateri se ne zaveda svoje dolžnosti, ničesar, tudi ne takrat, kadar bo kaj nujno rabil.

Vabite se torej vsi in vas prosimo, da storite svojo dolžnost napram odboru in mu tako zasigurate še nadaljnji obstoj, pri čemur bodi povedano, da bomo krajevni odbor razpustili, ako ne bomo imeli dovolj rednega članstva.

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Trebnjem vabi vse svoje člane in članice na občni zbor, ki se vrši dne 29. marca 1931 ob 13. uri v občinski hiši št. 46 (novo poslopje). Ob gre za obstoj ali razpust podružnice, je potrebno, da se udeležite polnoštevilno občnega zbora. Zaposliti smo tudi, da pride g. delegat iz Ljubljane.

IZ TRŽIŠKE ORGANIZACIJE.

Tiste, ki so dali legitimacije v nadaljšanje pozivljamo, da jih pridejo iskat v trafiko Markiča. Pri tem obveščamo tov. Jerčina, Megušarja in Zorkota, da je dravska finančna direkcija njih legitimacije pridržala in jih bo podaljšala šele potem, ko prejmejo imenovani končno rešitev od invalidskega sodišča.

Članarina: Vse one, ki še niso plačali članarine za leto 1931 prosimo, da to nemudoma store. Članarina znaša mesečno 2 Din in jo je plačati pri Markiču ali naravnost pri blagajniku Šveglju. Člani morajo imeti pri sebi vedno članske knjižice, da se nalepijo v nje markice, ki služijo za dokaz, da je članarina plačana.

Podpore: Odbor je sklenil, da se bo v bodoče pri razdeljevanju podpor oziroma samo na pismene prošnje. V poštev pridejo seveda samo tisti, ki imajo poravnano članarino. Vse tiste, ki ne bodo plačali članarine do konca maja t. l., bomo črtali iz evidence v smislu pravil. Članstvo opozarjamo, da dobijo vse potrebne informacije vsak dan od 8. do 12. ure pri tov. tajniku Cilerju v meščanski šoli ali pa pri podpredsedniku

Markiču v trafiki. Obračajte se torej le na omenjena in vzemite seboj vedno člansko knjižico.

Razpisana je restavracija na postaji Dragutinovo. Rok za vlaganje ponudb v zapečatenih kuvertah je do 6. marca t. l. na Direkcijo državnih železnic v Subotici. Kdor bi se zanimal, dobi natančneje pogoje v našem uradništvu.

Železniška restavracija v Somboru je razpisana. Ponudbe je staviti do 30. marca t. l. direkcijski drž. železnic v Subotici. Ponudbe, kolekovane s 100 Din in opremljene z vsemi osebnimi prilozami je treba zapečatiti in napisati na kuverto »Ponuda za zakup restoracije na st. Sombor k. br. 7609-1931 od ponudjača N. N.«.

Ljudska samopomoč je ustanovila zadnji čas zopet popolnoma nove oddelke za zavarovanje za slučaj smrti, kar znači, da člani zelo pristopajo. Ne zamudite toraj prilike in ako želite pristop, se oglasite pri Stanku Tomcu, tajniku Oblastnega odbora udruženja invalidov v Ljubljani.

K Ljudski samopomoči so začeli tudi naši člani in članice pristopati. Pred

POROČILA IZ OBČNIH ZBOROV.

Najprvo moramo opozoriti vse one Krajevne organizacije, ki niso še imele občnih zborov, da jih pred 19. aprilom t. l. skličejo ker potem bo oblastni občni zbor. Po pravilih bi morali biti krajevni občni zbori že gotovi do 25. t. m.

V zadnjem času pa so bili sledeči občni zbori:

Iz Tržiča. V nedeljo dne 22. februarja t. l. se je vršil naš občni zbor, katerega se je udeležilo 32 članov, oziroma članic. Radi skrajno slabega vremena vasi Sv. Ana, Sv. Katarina, Kovor, Brezje, Duplje in Zadrage niso bile zastopane. Občni zbor je otvoril tovariš predsednik Baumgartner poudarjajoč važnost in pomen občnega zbora. Po običajnih formalnostih je sledilo poročilo funkcionarjev, ki je bilo vzeto na znanje s pohvalo. Delegat oblastnega odbora Stanko Tomc je orisal navzočim, ki so sledili njegovim izvajanjem z velikim zanimanjem, borbo invalidskega udruženja za zboljšanje gnotnega položaja vojnih žrtev, zlasti pa borbo za priznanje bolnih in vdov bolnih bojevnikov in poudaril, da je baš vsled tega potrebno čim tesneje sodelovanje vseh vojnih žrtev z organizacijo. Člani so stavili na delegata razna vprašanja, kakor glede prevedb in drugih prilik tičočih se invalidskega vprašanja, kar jim je tov. Tomc vsestransko izčrpno pojasnil. Sledile so volitve, pri katerih so bili izvoljeni povečini stari odborniki in sicer: Baumgartner, Ciler, Markič, Šveglj, Vuk, Megušar, Globočnik, Tomele, Golmajer, Režek, Dovjak in Ovsenek.

V Radovljici se je vršil občni zbor dne 1. marca 1931 ob 15. uri pri Kunstelju. Otvoril ga je predsednik tov. Kajdiž ter predlagal za vodstvo tov. Jakliča, ki je prevzel predsedstvo obč. zbora.

Tajnik tov. Požar je pojasnil najprvo o vlogah in delovanju tajništva, potem pa se je sprožilo vprašanje vojnice, ki jo zadnji čas terjajo od invalidov. Rednih članov je 48, toda plačalo jih je list samo 33 naker je bilo poudarjano, da tudi drugi plačajo naročnino. Blagajniško stanje izkazuje nekoliko več stroškov kot dohodkov. Ker je odbor zahteval obračun o nekem dolgu pri O. O. a ga ni dobil, ne bo dopustil, da bi se odtrgovalo pri podporah. Tov. Jaklič je podal nadzorstveno poročilo, naker je bil sprejet absolutorij s pohvalo tajniku tov. Požarju. Izvoljen je bil nov odbor in sicer preds. tov. Jaklič, odborniki tov. Golmajer, Požar, Kajdiž in Anderle. Nadzorni odbor vdova Zamperle in invalida Vrhunc ter Markelj.

Končno je tov. Kajdiž grajal osnovo davčnega cenusa, tov. Jaklič pa poudarjal sedanjí napredek in potrebo naše organizacije.

Iz Metlike se poroča, da je bil občni zbor dne 22. febr. 1931 v osnovni šoli dobro obiskan. Mesto predsednika da je ob 9. uri otvoril tov. Žigon, vodil dil pa ga je navzoči delegat tov. Mirtič iz Ljubljane.

Bilo je 8 odborovih sej, 137 dopisov, ker se je delovanje po prijavi nekoliko skrčilo.

pričali so se o lahkkih pogojih in opazili, kako koristna je ta naprava, ki je pomagala ob smrti že tolikim družinam. Vsak mesec čitajo v društvenem obvestilu izdane podpore. Prijavite se Stanku Tomcu, tajniku Oblastnega odbora UVI v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica.

Obračunajte in plačajte naročnino za list naprej, da bo obstoj lista zasiguran in bo izhajal redno.

NOVI GROBOVI.

V soboto dne 28. februarja 1931 je za vedno zatisnil oči član mariborskega Krajevnega odbora Anton Babošek, star 41 let, torej v najlepši dobi je zapustil ženo in 2 nepreskrbljena otroka.

Pokojni tovariš si je razen ran, nakopal tudi težko bolezen tuberkulozo, s katero se je boril več let do usodnega dne njegove prezgodnje smrti.

Anton Babošek je bil stalni 40% vojni invalid. Bil je tudi med tistimi, ki ga je sedanji zakon reducirail z odluko. Kljub temu je bil rajni zvest svoji domovini.

Naj mu bo zemlja lahka njegovi družini in sorodnikom pa naše sožalje.

Tov. Mirtič je poročal o delu za nov invalidski zakon in sedanjih spremembah, posebno za invalide, od 90% naprej, katerim je glede invalidnine olajšano. Pojasnil je še druge tekoče zadeve in pozval, da tudi reduciranci ne zapuščajo organizacije, ki se vleče zanje.

Odbor je sledeči: preds. tov. Ruch, odborniki: tov. Žigon, Kompare, Sodec, Fuchs, Štravs, vdova Ivec, nadzorni odbor tov. Črnič, Križan in Janžekovič.

Končno se je razvila debata o raznih osebnih zadevah, na katere je dajal delegat pojasnila.

V Polzeli se je vršil občni zbor dne 8. marca t. l. ob 9. uri pri Cizeju. Otvoril ga je tov. Jelen, ki je pozdravil zbrane ter delegata tov. Juvana.

Občni zbor je vodil tov. Juvan poleg ostalih funkcionarjev.

Odbor je imel 3 seje, 119 dopisov in izkazuje 1837 Din 15 p salda. Po sporočilu tov. Uratnika je bilo vse v redu kontrolirano, zato je dobil odbor absolutorij. Voljen je bil zopet po večini star odbor iz tov. Satler, Jelen, Plaskan, Perger, Šošter, nadzorni odbor tov. Uratnik, Škafar in Matko. Nato je tov. Juvan obširno poročal o delovanju oblastnega odbora posebno za zboljšanje izvrševanja invalidskega zakona in njega spremembo.

Tudi na mnoga vprašanja je dajal različna pojasnila.

Sprejeta je bila zopet zahvala tamošnji tovarni pletenin, ki je darovala za reveže 30 parov nogavic.

Krajevni odbor iz Ljutomer javlja potek občnega zbora, ki je bil dne 1. marca t. l. ob 10. uri. Zaradi nalivov je bila udeležba manjša. Tov. Pihlar je po otvoritvi poročal, da se je število članstva skrčilo, a vendar je še nekaj rednih, ki se drže organizacije. Poročilo tajnika beleži 34 prošenj, ki so večinoma ugodene. Spodbuja članstvo k organizaciji, ki mora doseči boljše pravice.

Blagajna izkazuje malenkostni prebitek 34 Din. Predsednik nadzornega odbora tov. Megla je našel vse knjige in delo v redu, zato je bil sprejet absolutorij in izvoljen nov odbor iz tov. Pušenjak Alojzij, Pušenjak Jožef, Megla, Stojnko, Kosec, nam. Vrabelj in Bregar, nadzorni odbor tov. Prelog, Pihlar, Novak, nam. Filipič, Magdič. Nato so sledila vprašanja in pojasnila. Končno se je zahvalil bivši predsednik tov. Pihlar vsemu članstvu, da ga je podpiralo, pa tudi članstvo se je njemu zahvaljevalo za požrtvovalnost skozi 9 let. Zato so apelirali tudi na novoizvoljeni odbor, da agilno deluje za članstvo.

Iz občnega zbora v Ptuj. Najprvo pojasnjujemo, da občni zbor ni mogel biti v februarjski številki objavljen, ker je bil zapisnik narejen in poslan že po izidu lista. Seveda se tak zapisnik ne more naenkrat sestaviti.

Občni zbor v nedeljo dne 1. februarja 1931 v gostilni »Pri Pošti« je otvoril predsednik tov. Krušič radi slabega vremena šele ob 10. uri. Kljub temu je došlo precej članstva in tudi delegat iz Ljubljane tov. Tomc. Z velikim zadovoljstvom je bilo pozdraviti tudi tajnika celjske organizacije tov. Kovača,

ki je prinesel tamkajšnje znano spomenico občnemu zboru v pretres in sprejem. Smrtnega slučaja med letom ni bilo, da bi ga občni zbor obžaloval, zato je zbor takoj prešel na dnevni red. Občni zbor je vodil delegat tov. Tomc.

K poročilu uprave je prvi povzel besedo tov. Krušič in pojasnil, da kljub boleznim, ki ga vedno bolj muči vztraja, da bo organizacija močnejša in zmožna moralno in materijalno podpirati svoje članstvo. Poudarjal je nekatera dejanja, ki jih je odbor med letom storil s težavami, a vendar sprovedel. Tajnik in blagajnik tov. Senčar je ugotovil izostanek 73 članov iz organizacije kar se pri dohodkih občiti in za našo bodočnost ni razveseljivo. Delo pa se kljub temu ni dosti zmanjšalo ker beleži klub zapisnik 342 števil. Pisarniški lokal je treba vzdrževati, toda članstvo mora biti zvesto in podpirati organizacijo. Če se pri stanju obdrži pisarna, bo treba omejiti podpore. Da se to ne zgodi, naj vsak redno plača naročnino in list, t. j. onih borih 24 Din na leto, poleg tega pa pripelje še druge neorganizirane v organizacijo. Tudi pri blagajni se je odbor na vse načine prizadeval s prireditvami, da je poleg mnogih podpiranj povečal premoženje za 973 Din 70 p.

Za nadzorni odbor je poročal tov. Hudina, da je bilo vedno vse v najlepšem redu.

Sprejet je bil soglasni absolutorij.

Sledilo je poročilo delegata tovariša Tomca. Obširno je ugotavljal nepravilno tolmačenje zakona, pojasnjeval, kaj bi se moralo predruščiti in zboljšati. Zlasti je konstatiral vzroke, da tako dolgo ne dobimo novih rešitev. Organizacija stalno intervenira in podpira svoje predloge k zbolšanju vsega tega stanja. Nato pa je dobil besedo še tov. Kovač iz Celja. Prečital je spomenico, ki je bila sprejeta že na občnem zboru v Celju dne 6. januarja t. l. ter pojasnjeval posamezne točke. Predlagal je, da naj se ptujski občni zbor pridruži tej spomenici, kar je bilo soglasno sprejeto in je spomenico podpisoval cel zbor.

Pri volitvah je bilo celokupno članstvo za stari odbor. Na vprašanje tov. Tomca o prevzemu funkcij se je tov. Krušič branil predsedstva, končno pa se je vendar vdal. Odbor je iz tov. Krušič, Soko, Senčar, Letnik, Murko, nam. Bencik, Ljubec, Lehen. Nadzorni odbor tov. Dolenc, Farič, Hudina, nam. Rolke in Kaisersberger.

Občni zbor je nato soglasno odobril sestavljeni proračun za tekoče leto.

Pri slučajnostih so navzoči zahtevali različna pojasnila od delegata.

V Sevnici je bil občni zbor dne 2. februarja t. l. ob 9. uri pri Požunu v Šmarju. Ker je došlo zadosti članstva, je predsednik tov. Senica otvoril ob 9. uri občni zbor in pozdravil došlega delegata tov. Mirtiča.

Poročal je, da so morali v zadnjem času dosti članov zbrisati, da se niso nič brigali. Ostalo je še kljub temu 45 zavednih.

Ker nismo med letom naročili markic zato, ser smo jih imeli od preteklega leta v zalogi, nam ni Oblastni odbor dal svoje podpore.

Posebne nismo storili iz treh vzrokov: 1. premalo nas je, 2. ni razumevanja za našo stvar, 3. zaspani smo! Dramatični odsek, ki smo ga snovali, ni mogel delati radi pomanjkanja igralcev. Odbor je imel voljo delati, pa ni šlo. Članstvo hoče samo denarja, drugače nas zapušča. Ne pomisli pa nihče, kaj bi bilo brez organizacije? Ker so na vidiku važna vprašanja, je treba držati bolj skupaj.

Tajnik beleži 74 dopisov, veliko pa prošenj, ki so jih člani odnesli. Prav mnogo pa je bilo posredovanj v prošnjah, urgencah in pritožbah. Sej je bilo 5, izredna pa ni bila sklepna. Bila pa sta dva sestanka radi predlogov za inv. zakon. Posla je bilo celo z nečlani, ker se mnogi sploh nikamor prijavili niso. Blagajna izkazuje mali prebitek. Delegat tov. Mirtič opozarja na dolžnost obvestila glede markic in da se odbor lahko posluži za prireditve ljubljanskega dramatičnega odseka.

V imenu nadzornega odbora je izjavil tov. Pertinač, da je bilo vse v redu in odbor je dobil soglasni absolutorij.

Nato pa je bil izvoljen sledeči odbor iz tov.: Jerala, Teraš, Senico, Mastnak in Hribšek. Namestniki: Hochkraut, Drogenik, Bernik, Narzorni odbor: tov.

Pertnač, vdovi Golob in Les., nam. Teraš in Krevelj.

Nov odbor predlaga, da se občni zbor v celem obsegu pridruži celjski spomenici, kar je bilo z odobrenjem sprejeto.

Končno je podal tov. Mirtič razna pojasnila v invalid. vprašanju.

V Slovenski Bistrici se je vršil občni zbor dne 8. februarja t. l. v prostorih gostilne pri Avguštinu. Ker ni bilo zadostnega števila, je bil odprt šele ob 11. uri. Predsednik je poročal o delovanju in pozival k nadaljnjemu boljšemu skupnemu delu. On radi zaposlenja ne bo mogel več delovati v odboru, zato se zahvali za podpiranje in podari organizaciji 200 Din. Tajnik je poročal, da je bilo 124 dopisov, med temi različne prošnje, ki so bile le deloma ugodne. Blagajna izkazuje mal prebitek. Izvoljeni so bili v odbor tov. Tržič, Mlinar, Fišinger, Mok, Šuntner, vdova Krošl, Košir, Lečnik, Justinek.

Člani so plačevali članarino in dobivali različna pojasnila.

Štev. 2. »Vojnega Invalida« je bila vrnjena od sledečih naslovnikov:

K. o. Ptuj: Občinski urad Breg pri Ptuj, Posojilnica v Ptuj, Dr. Senčar, odvetnik v Ptuj, K. o. Murska Sobota: Cifer Ludvik, Prosenjakovci, Zupančič Franc, Pobrače 28, Slovenjgradec. K. o. Ljubljana: Potočnik Marija, Ljubljana VII, Podlimbarskega 23, K. o. Jesenice: Svetina Marija, Javornik, Koro-

ška Bela 18, Kristan Katarina, Žiri, Žirovski vrh 12. K. o. Krško: Žibert Janez, Cerklje 3, ob Krki, Kidrič Alojzij, Golnik. K. o. Domžale: Stempel Marija, Domžale, Dragomlje 26. K. o. Guštanj: Pudgar Peter, Črna, Javorje, Albin Franc, Ortnek, Sv. Gregor. K. o. Ljubljana: Hrovat Vinko, Ljubljana, Gledališka 12. K. o. Novo mesto: Kupec Franc, Novo mesto, jetnišnica, K. o. Beltinci: Rožman Klara, Bogojina, Filovci 66. K. o. Stari trg: Hace Anton, Stari trg pri Rakeku, Podcerkev 16, Jutihar Jakob, Stari trg, Viševk 17. K. o. Celje: Dečak Katarina, Dramlje, Plečarje 14, Rihtar Franja, Domžale, Miklič Anton, Raka, Hudenje 8. K. o. Domžale: Us Katarina, Domžale, Stob 58. K. o. Ormož: Kukovec Jožef, Vel. Nedelja, Oslušovci, Krč Marija, Jezersko, Zg. Jezersko. K. o. Ptuj: Pletarska šola v Ptuj, Dr. Šalamun Franjo, odvetnik v Ptuj, Ptujsko pred. društvo v Ptuj, K. o. Logatec: Meže Matevž, Logatec, Blekova vas 7. K. o. Maribor: Plavišek Alojz, Maribor, Mlinska ul. 47, Nemec Josip, Maribor, Nova vas, Sp. Radvanska 20. K. o. Celje: Galun Ana, Vojnik 29, Strah Anton, Videm-Dobropolje, Kompolje, Ruch Jožef, Juklošter, Jesenik 11. K. o. Čakovec: Košič Marija, Macince, Prosika, K. o. Maribor: Jurša Terezija, Maribor, Židovska 11. K. o. Čakovec: Petermanec Klara, Čakovec, Sv. Rok. K. o. Petek Mihael, Podbrezje pri Kranju, Dolenja vas, Čerko Marija, Gorenja vas, Trata 45.

To v vednost krajevnim odborom.

Politične in druge novice.

OLAJŠAVE ZA POPRAVEK IMEN.

Še danes najdemo vsepovsod, da se uporabljajo pristna slovenska imena, pisana v spakedranih oblikah, ki so bile ali posameznikom vsiljene za časa tujega gospodstva, ali ki so jih dotične osebe podedovale od prednikov.

Novi zakon o osebnih imenih od 19. februarja 1929 »Uradni list« št. 110-26 za v bodoče praviloma ne dopušča več vpisovanja rodbinskih imen v pogrešnem pravopisu in ne more se n. pr. več vpisati ime »Potočnik« s »Pototschnigg«, ker je slovenski izvor tega imena brezdvomen.

V tem oziru določa namreč člen 25 zakona izrecno, da mora vpisati vodja matičnih knjig rodbinsko ime skladno s pravili srbskega, hrvatskega ali slovenskega pravopisa, če bi se ob vpisu rojstva v matično knjigo glede na predpise čl. 23 istega zakona moralo ime vpisati po starem pravopisu ali pa ime srbskega, hrvatskega ali slovenskega izvora zoper pravila pravopisa teh jezikov.

Zakon o imenih dopušča v čl. 27 tudi, da se rodbinska imena tujega porekla pišejo po pravilih fonetike kakor n. pr. »Pfeifer«: »Fajfar« itd.

Da bi imeli prizadeti priliko na kolikor mogoče enostavni način spraviti pisavo rodbinskih imen v sklad s predpisi zakona o imenih, je zakonodajalec v čl. 41 dopustil za prehodno dobo 2 let, da se popravki imen izvrše že z odobritvijo občupravnih oblastev prve stopnje (sreskih načelnikov, staršev, sreskih izpostav, mestnih načelnikov), medtem ko praviloma odobruje spremembe imena le ban.

Prizadeti se s tem opozarjajo, da rešujejo prošnje za popravke rodbinskih imen prvostopne upravne oblasti v lastnem delokrogu le še do vstetega 26. t. m. ter je v njih lastnem interesu, da se tozadavne vloge še pravočasno vložijo.

Prošnje morajo vložiti rodbinski očetje za sebe, ženo in mladoletne otroke, če ni očeta, pripada ta pravica materi, oziroma varuhu, polnoletni otroci pa morajo zaprositi samostojno za popravek rodbinskega imena in

sicer v vsakem slučaju pri pristojnem zgoraj omenjenem občupravnem oblastvu, v čegar področju se nahaja krstna knjiga, v kateri je prizadeta oseba vpisana.

Prošnje se morajo kolekovati s 5 Din ter jim je priložiti 20 Din kolek za rešitev, rojstne liste vseh članov rodbine, oziroma dotične prizadete osebe ter domovnica prosilca iz novejšega časa.

Končno se pristavlja, da se morejo zgoraj navedeni popravki zahtevati tudi še po 26. februarju 1931 in sicer z istotakimi vlogami, kakor zgoraj navedeno in istotako potom občupravnih oblastí prve stopnje, ki jih imajo predložiti v rešitev banski upravi.

Papeževa poslanica po radlu. V četrtek, 12. februarja ob pol 5. popoldne je bila slovesno odprta vatikanska radiopostaja. Slovesnosti so prisostvovali sv. oče s svito, visoki cerkveni dostojanstveniki in mnogi odlični povabljeni. Papež si je najprvo ogledal postajne instalacije. Po podrobnem ogledu vseh naprav se je napotil v oddajno dvorano. Zgraditelj postaje Marconi je nato napovedal, da bo sv. oče v nekaj trenutkih prvič spregovoril vsemu svetu in vsem vernikom. Nato je papež pristopil k mikrofoni in prečital poslanico vsemu svetu. Papež je v tej poslanici govoril zastopnikom cerkvenih, oblastev, redovnikom, misijonarjem, vernikom in vernikom, vladam in njihovim narodom, bogatim in revežem, delavcem in delodajalcem in vsem priporočil božji mir. Svojo poslanico je končal s podelitvijo apostolskega blagoslova urbi et orbi.

Po končanem prenosu tega govora se je sv. oče v spremstvu markija Marconija in svoje svite napotil z avtomobilom v akademijo znanosti, kjer je imel takisto kratek nagovor.

Davčne obveze in svoboščine očetov z 9 otroki. Na vprašanje zbornice v Novem Sadu, ali morajo očetje 9 otrok in več plačati občinske doklade in davčine in davek na poslovni promet, je oddelek za davke finančnega ministrstva poslal okrožnico finančnim direkcijam, v kateri pravi:

Davčni obvezanci, ki so že oproščeni davkov v smislu § 9 zakona o davku na samce, in izvzemši rodbine z 9 ali več otroki, niso dolžni plačati nikake samoupravne doklade in tudi ne vojaškega davka. Davek na poslovni promet te osebe morajo plačati, ker se ta davčna oblika ne smatra za neposredno.

Koliko jezikov govorijo ljudje v Evropi? Mednarodni urad za jezikoslovje v Ženevi je nedavno objavil statistiko o raznih jezikih, ki se govorijo v Evropi. Statistika ugotavlja, da govorijo ljudje v Evropi 125 jezikov. Na prvem mestu stoji nemščina, ki jo govori 81 milijonov ljudi. Na drugem mestu stoji ruščina, ki jo govori (v Evropi) nad 70 milijonov ljudi. Angleško govori 47 milijonov, italijansko 41 milijonov, francosko 39 milijonov. Na zadnjem mestu stoji jeziki,

ki jih veliki narodi že izpodrivajo in vsestavajo n. pr. bretonščina na Francoskem ali pa keltščina na Škotskem. Najmanj ljudi govori nordvinski jezik. Nordvinci živijo v severni Rusiji, ohranilo pa se jih je le še par tisoč.

Zdravstvo.

O času hripe in influence.

vedi in stori to-le:

1. Zanesljivega sredstva, ki bi gotovo preprečilo okužbo s to boleznijo, ne poznamo. Spiranje nosa in njuhanje praškov ali dišečih tekočin, da bi se nosna sluznica sproti razkuževala, je prej škodljivo kot koristno žvečenje in uživanje raznovrstnih pastil in bonbonov, da se razkužijo usta in golt, je dvomljive vrednosti, a v pametni meri dopustno. Izkušeni zdravniki še najbolj priporočajo jod v neznatni množini, zadošča 1-3krat na dan po ena kapljica jodove tinkture na žlico mleka.

2. Okužujemo se po stiku z obolenimi ljudmi, kužilo se tvori s kihanjem, pihanjem, kašljanjem in podobnim ravnanjem. Dostojen človek naj z lastnim žepnim robcem zavaruje okolico, ko že mora odolevati zahtevam svojega bolnega telesa, še bolje je, da se obolel človek sam izloči iz stikov. Slabotni in bolelni ljudje naj se ogibajo krajev, kjer se zbira mnogo ljudi v zaprtih prostorih, prav tako stari ljudje in majhni otroci. (Pri zadnji epidemiji l. 1918. do 1920. smo opazili, da je hripa prizanašala starcem in otrokom, pri prejšnji l. 1889.—90. je bilo drugače.)

3. Skrbno se varuj prehlajenja in večjega napora v tem času, zakaj prehlad in napor te oslabilta in napravita bolj občutnega in sprejemljivega za okužbo.

4. Ko oboliš, nikar ne preganjaj hripe s silo, zakaj močevanje se navadno konča bolj klaverno za junaka. Tudi prav lahko obolenje se ti izprevrže v hudo in nevarno, iz zanemarjene hripe nastaja dolga vrsta opasnih zapletov (komplikacij), ki te, če te že ne končajo kmalu, napravijo bolnega in delanezmožnega za dolge tedne ali celo mesece.

5. Pri lahmem obolenju miruj, ostani doma v enakomernem toplem stanovanju, uživaj bolj lahko, redko in tekočo hrano, zvečer pij v postelji vroč čaj; bezeg in lipa sta dobra. Ako hočeš biti pameten, pojdi z doma po poslih drugi dan po tem, ko ti je vročina minila. Pri močnejšem obolenju (s hujšo mrzlico, znatnimi bolečinami v glavi ali drugod, ali drugimi mučnimi znaki v dihalih in prebavilih) kar leži v posteljo, uživaj samo tekočo hrano in čaje. Antipirin, aspirin, salicilin, arkanol itd., itd. so dobra sredstva, a večinoma odvišna. Počakaj v postelji dva dni več kakor te drži vročina in ostani še nadalje dva dni doma.

6. Hripa srednje vrste traja teden dni, ako jo zdraviš sam, ako pa ti jo zdravi zdravnik, sedem dni in več. V tej morčiji sta skriti dve resnici: prva da se hripa ne da kar spihati in druga, da kličejo zdravnika samo k težjim primerom. Dodajam iz lastne izkušnje: mnogokdaj prepozno. Kaj naj še pomaga zdravnik pri razvitem vnetju možgan ali možganskih mren ali proti koncu razsežne pljučnice ali srčnega vnetja? Zdravnik ti more vsako resnejšo komplikacijo že ob početku spoznati in jo zatirati ali odganjati, preden se razpase v nevarno obliko. Zato ga kliči na pomoč rajši poprej in brez prave potrebe kakor prekasno, ko je vsaka pomoč že brezuspešna in samo v skrajni sili.

7. Bodi previden in oprezen, a ne boječ in strahopeten, zakaj strah je slab svetovalec in najslabši zdravnik. V vojni pade največ strahopetcev, pri epidemijah obolevajo najraje in najhujše bojazljivci. Bodi srčen in vedi, da je umrljivost zaradi hripe tudi pri močno kužnih epidemijah v primeri s pogostnim obolenjem majhna, znaša namreč pol odstotka, to se pravi: da na dve sto primerov obolenja je komaj eden smrten, pri pametnem ravnanju je pa še manjša. Zakaj bi moral biti prav ti tista redka žrtev? Vedi tudi, da svoje usode na srečo nisi sam gospodar!

KOLIKO ČASA MORAMO SPATI.

V mnogih deželah je spadalo med najkru-tejša mučilna sredstva, da se žrtvi ni dovolilo zaspati. Spanje spada med neobhodne življenjske pogoje. Vedno so se pa našle izjeme, ljudje, ki sploh ne spe ali pa zelo malo. Tako živi v Budimpešti državni uradnik, ki je bil l. 1915 v vojni ranjen, pa poslej ni nikdar več niti za minuto zaspal. Neki angleški strokovni list poroča o peku, ki je spal samo po 6 do 10 ur na mesec. Ponoči je pridno delal, podnevi je pa hodil na lov. O velikih genijih je znano, da so

potrebovali zelo malo spanja, tako da je nastal rek, da potrebuje človek tem manj spanja, čim bolj je nadarjen. Živahno delovanje možgan prežene trudnost in zaspanost. Normalen človek nujno potrebuje spanja in če ga iz kateregakoli vzroka nima dovolj, čuti neprijetne posledice na duši in telesu. Velikokrat se je že sprožilo vprašanje, koliko spanja potrebuje človek. Modrec Kant je dan razdelil na tri dele: osem ur dela, osem ur odmora in osem ur spanja. Neki star pregovor pa slove: osem ur spanja za moža, devet ur za žensko in deset ur za norca. Pravila pa imajo tudi tu le relativno veljavo, ker je velika razlika med ljudmi glede manj spanja. Nekateri ljudje se imajo glede spanja tako v oblasti, da zaspe in se zbude, kadar hočejo. To je n. pr. znano o Napoleonu Velikemu.

Smešnice.

Urezal se je.

Gospod Popijada se je prithotapil že pozno v noč ves »v rožcah« v svojo spalnico. Skoraj bi bil neopažen zlezal v posteljo, ko se mu je nenadoma prebudila žena. Naglo mu je šinila rešilna misel: na vso moč je začel gugati zibelko.

»Kaj delaš?« se je oglasila, ježno žena. »Ze dve uri zibljem otroka, ko ga ti nič ne slišiš!«

»O, ti lažnivec pijani!« se je vznemela razkačena žena. »Otrok leži vendar pri meni!«

Novce besede.

»Ali dobim v besednjaku vsako besedo, oče?«

»Kaj še! Vsak dan iznajdejo kak nov izraz!«

»Kje pa naj dobim potem najnovejše izraze?«

»Mater vprašaj ona jih ima precej v zalogi.«

Zakonsko pismo.

Dragi Matevž! Moje štiri-tedensko zdravljenje v toplicah bo kmalu končano. Upam, da bom najpozneje v četrtek pri tebi v Ljubljani. Do tedaj bodi zdrav in vesel. Pozdravlja te tvoja Mica.

Nesrečna želja.

V železniškem kupeju sedi gospodična in drži v naročju majhnega psa, ki ga venomer boža. Neki gospod, ki sedi na nasprotni klopi, pravi: »Gospodična, kako rad bi bil sedaj Vaš psiček.«

»No, to bi pa slabo naleteli, gospod,« odgovori mlada dama, »kajti psička nesem k živinozdravniku, da mu odstriže ušesa in okrne rep.«

Zgodila se je železniška nesreča. Vlak je zavozil v vlak in mu razbil zadnji vagon. Strežaju nekega Angleža je odrgalo obe nogi. — Ko so Angležu stvar sporočili, je rekel: »Prinesite mi ono nogo, v katere hlačnici je ključ od mojega kovčega!«

Neki vdovec, ki s svojo rajno ženo ni živel v bogve kakem soglasju, je naročil na Vseh svetih dan pri vrtnarju venec za pokojno ženo, da bi ljudje jezikov ne brusili.

»Kak napis pa naj denem na trakove?« ga vpraša vrtnar, »V miru počivaj! ali pa, Na svidenje?«

Ves prestrašen zavpije vdovec: »Lepo Vas prosim, samo, Na svidenje! nikar!«

Poljak Vrtovsky išče za svojega sina domačega učitelja, ki bi znal angleško, francosko ter bi igral tudi klavir. Tozadavni oglas objavi tudi v časopisih. Naslednjega dne pride k njemu mlad mož in se mu predstavi.

Vrtovsky ga vpraša:

»Ali znate angleško?«

»Ne!«

»Ali znate francosko?«

»Niti besedice.«

»Ali pa znate vsaj klavir?«

»Tudi tega ne. Prišel sem samo povedat, da mesta ne morem prevzeti.«

Tujec gre skozi vas in vidi, da na pokopališču že zdavnaj ni bil nihče pokopan. Čudi se in vpraša nekega kmeta, če je morda kraj tako zdrav, da je umrljivost tako majhna.

Kmet: »Nak!«

Tujec: »I saj vendar že leta in leta ni nihče umrl.«

Kmet: »Iz naše vasi umro vsi v kaznilnici.«

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tomc. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavniki za tiskarno: Albert Kolman.

LEVANTE

mednarodna špedicijska družba z omejeno zavezo LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 30

se priporoča cenj. invalidom, obrtnikom in trgovcem, ki dobivajo kako blago iz inozemstva, za posredovanja, špedicijo, zavarovanje l. t. d. Izvršuje naročila hitro, točno in poceni.